

4

Sleutel lasten fosfaat ligt bij

Verlengen van aflostermijn kan

Wat mag een kilo
fosfaat recht kosten
om deze koe te
houden? Dat is voor
veel veehouders de
centrale vraag.

aankoop banken cht geven

Bij € 200 per fosfaatrecht en aflossing in 5 jaar, zorgt een extra koe, inclusief 60% jongvee, voor **een kleine € 800 aan negatieve kasstroom per jaar**. Hierbij is al gerekend met belastingvoordeel.

BIJ een prijs van €200 per fosfaatrecht legt een veehouder de eerste vijf jaar rond €800 per koe per jaar toe. Hierbij is rekening gehouden met 60% benodigd jongvee. Dat blijkt uit berekening van ABAB Agro Advies. Die hoge kosten zitten vooral in de aflossing van de fosfaatrechten in een korte aflosperiode die de banken denken te hanteren. Marijn Dekkers, sectormanager melkveehouderij van Rabobank: "Het gaat om immateriële activa en de gouden balansregel daarvoor is om af te lossen in 5 jaar." Daarbij geeft hij ook aan dat het afschrijven op fosfaatrechten nog niet in de *Staatscourant* gepubliceerd is, en dus nog niet geldt. Pierre Berntsen, directeur agrarische bedrijven bij ABN AMRO: "Wij financieren melkveebedrijven, niet alleen fosfaatrechten. We moeten daarom de impact van aankoop van fosfaatrechten op de kostprijs melk van het bedrijf kennen. Het niveau van aflossen moeten passen bij de staat van de gebouwen en machines, de hoogte van de financiering, de vervangingsinvesteringen en bij de economische afschrijvingen."

Eerst en vooral rekenen

Als het gaat om de financiële haalbaarheid voor aankoop van fosfaatrechten vindt Erik van Gorp, senior bedrijfsadviseur bij ABAB Agro Advies, dat veehouders allereerst eens moeten gaan rekenen. "Het is geen hogere wiskunde. De centrale vraag is wat een extra koe financieel bijdraagt. Als je dat weet kun je pas bepalen wat fosfaatrechten voor het eigen bedrijf binnen de specifieke omstandigheden mogen kosten."

In het voorbeeld (tabel 1) dat ABAB toont, zijn de opbrengsten bij de vermelde uitgangspunten €3.275 per koe. De toegerekende kosten vormen samen een post van €2.450. Hiervan bepalen de voerkosten het leeuwendeel. Voor intensieve bedrijven geldt dat ze voer moeten aankopen. Extensieve bedrijven met een ruwvoeroverschot moeten eigenlijk deze kosten ook inrekenen, want hun voer vertegenwoordigt wel ongeveer dezelfde waarde. "Als extensieve bedrijven deze ruwvoerkosten niet meerekenen, rekenen ze zichzelf rijk", stelt Van Gorp. De bijdrage aan de financieringsmarge is dan € 1.065 per koe. Vervolgens moet bepaald worden wat de lasten van ➔

FOTO: PETER ROEK

1. Bijdrage extra koe inclusief jongvee

Bedragen in €

	per koe	per 100 kg melk
melkopbrengst	3.275	34,50
omzet en aanwas	250	2,63
totaalopbrengsten	3.525	37,13
krachtvoerkosten	810	8,50
ruwvoerkosten	795	8,35
veekosten	275	2,89
mestafzetkosten	500	5,25
energiekosten	80	0,84
totaal directe kosten	2.460	25,84
bijdrage marge	1.065	11,29

Uitgangspunten: productie koe is 9.500 kilo melk, jongveebezetting is 60%, langjarig gemiddelde melkprijs € 34,50 per 100 kilo melk, huisvestingsruimte en melkcapaciteit is aanwezig, mestafzet € 14 per ton. Extra machinekosten, arbeidskosten en huisvestingskosten zijn marginaal. Bron: ABAB

De voorbeeldkoe draagt € 1.065 bij in de marge. Per bedrijf kan dit natuurlijk variëren. Wie geen jongvee heeft, moet wel de omzet en aanwas op 0 zetten.

2. Lasten fosfaatrecht bij aankoop 2018

Bedragen in €

	rente	aflossing	belastingvoordeel		totaal per koe	totaal per 100 kg melk
			rente	afschrijving		
2018	342	2.174	-137	-435	1.945	20,47
2019	266	2.174	-107	-435	1.899	19,99
2020	190	2.174	-76	-435	1.853	19,51
2021	114	2.174	-46	-435	1.808	19,03
2022	38	2.174	-15	-435	1.762	18,55
2023	0	0		-435	-435	-4,58
2024	0	0		-435	-435	-4,58
2025	0	0		-435	-435	-4,58
2026	0	0		-435	-435	-4,58
2027	0	0		-435	-435	-4,58

Uitgangspunten: productie 9.500 kilo melk per koe, jongveebezetting 60%, rekenrente 3,5%, aflossing in 5 jaar, netto-prijs fosfaatrecht € 200, fictieve belastingdruk 40%.
Bron: ABAB

Het belastingvoordeel hangt af van de belastingdruk op het bedrijf. Dit heeft direct invloed op de totaallasten. Bij aflossen over langere termijn dalen de aflossingslasten per koe direct behoorlijk.

aankoop van fosfaatrechten zullen zijn. In geval van aankoop, betekent 54,35 kilo fosfaatrechten een aankoopssom van €10.870 bij €200 per kilo fosfaat. Het is direct duidelijk (tabel 2) dat de aflossing veruit het grootste deel van de uitgaven beslaat. Met bijtelling van betaalde rente en fiscaal voordeel van rente en afschrijving komt de aanschaf van fosfaatrechten onder deze omstandigheden over de eerste vijf jaar gemiddeld uit op €1.853. Trek daar de nettobijdrage van €1.065 van af en dan is duidelijk dat een extra koe over de eerste vijf jaar €788 per jaar aan liquiditeit kost. Daarna is er, als er sprake is van belastingdruk, nog wel vijf jaar een kleine extra positieve bijdrage van de koe omdat de afschrijving nog doorloopt. Een aflossing over 7 jaar zou de jaarlijkse druk met €158 verlagen naar €630 per koe. Het betekent ook dat je dan langere tijd geld moet bijleggen aan de extra koe, zij het iets minder per jaar.

Om break-even te draaien bij een aflostermijn van vijf jaar zouden de aankoopkosten van een kilo fos-

faat moeten dalen naar een bedrag dat rond de €115 ligt. Bij een aflostermijn van 7 jaar zou dat circa €155 mogen zijn. Duidelijk is wel dat naast de prijsvorming in de eerste jaren de aflostermijn de sleutel van het niveau van de jaarlijkse lasten is. En die sleutel ligt in handen van de banken.

Korting opvullen

De fosfaatrechten staan bij elke veehouder nu in elk geval volop in het vizier. Afhankelijk van de toegekende rechten zullen velen toch zoveel rechten willen bijkopen om in elk geval weer het aantal koeien te kunnen houden dat ze op 2 juli 2015 hadden. Bij niet-grondgebonden bedrijven betekent dat veelal dat ze de korting van 8,3% willen compenseren. Voor een bedrijf met 150 koeien en 90 stuks jongvee betekent 8,3% korting het inleveren van 12,5 koe en 7,5 stuks jongvee. Bij €200 per fosfaatrecht betekent dat toch een investering van €135.000.

Optimalisatie biedt ruimte

Het is natuurlijk ook mogelijk om verder te optimaliseren. Want een verschuiving binnen de veestapel op gebied van jongveebezetting kan ook ruimte geven voor koeien. Als de jongveebezetting nu 70% is en deze dieren op 24 maanden afkalven, betekent het dat de jongveestapel 11,03 kilo per melkkoe aan de fosfaatproductie bijdraagt. Bij 50% jongveebezetting daalt dat naar 7,87 kilo fosfaat per koe. De winst van 3,15 kilo over de 138 resterende koeien betekent 436 kilo fosfaat minder productie. Een koe van 9.500 kilo melk met 50% jongvee produceert 52,77 kilo fosfaat. Van Gorp: "Uit de efficiëntie van minder jongvee kunnen dus al 8,25 koeien, inclusief jongvee, meer gehouden worden. Dat kost niets, en sterker nog, er wordt daarnaast ook bespaard op de opfokkosten."

Ook in de afkalfleefijd is nog ruimte. Er is hier

advertentie

BOERDERIJ
NATIONAAL
MESTCONGRES

DINSDAG 20 FEBRUARI 2018 | GELREDOME - ARNHEM

ACTUALITEITEN RONDOM
MEST EN FOSFAAT

NATIONAALMESTCONGRES.NL

3^E EDITIE

De melkproductie is na het vrijgeven van het melkquotum op veebedrijven gestegen. Dat is gunstig voor de melkafvoer en daarmee ook voor de cash-flow van het bedrijf.

erekend met 24 maanden, maar hoeveel bedrijven ritten nog op 25 of 26 maanden? Daar ligt ook nog winst in vermindering van fosfaatproductie van het jongvee en dus ruimte voor koeien. Dat geldt ook voor optimaliseren in de melkproductie per koe. De combinatie van zowel melkproductieverbetering als jongveebezetting kan al veel extra opleveren. Van Gorp benadrukt daarbij dat het hier gaat om, soms ambitieuze, taakstellingen en dat het in veel gevallen extra inspanning en vakmanschap vraagt om deze op een goede manier te realiseren. Zo zal bij minder jongvee ook het vervangingspercentage lager moeten.

In tabel 3 wordt weergegeven hoeveel koeien gehouden kunnen worden bij verschillende jongveebezetting en melkproductie. Bij hogere productie mogen minder koeien worden gehouden omdat een hogere melkproductie leidt tot hogere fosfaatproductie. Het voorbeeld maakt duidelijk dat een lagere jongveebezetting ruimte geeft voor meer koeien.

De bijbehorende totale melkproductie van het bedrijf en fosfaatefficiëntie (tabel 4) maakt duidelijk dat

meer melk per koe en een lage jongveebezetting de hoogste melkoutput tot gevolg heeft.

Dekkers van Rabobank geeft ook aan dat de berekeningen tonen dat de fosfaatrechten voor veel bedrijven te duur zijn om in vijf jaar af te lossen. "Het oprekken van aflostermijnen is dan een eerste reactie maar we moeten niet vergeten dat komende jaren het niveau wat betreft prijsvorming van de fosfaatrechten zich ook anders kan ontwikkelen. Door meer stoppers, een lagere melkprijs en teruglopende afschrijvingsmogelijkheden is een prijsdaling de komende tijd aannemelijk. Hierdoor is uitstellen van de gewenste aankoop dan ook de beste optie."

De conclusie is dat het sturen op voer- en fosfaatefficiëntie en saldo per koe of kilo fosfaat in eerste aanloop voor de bedrijven, die niet per se hoeven te groeien, wel eens een betere strategie kan zijn in plaats van zonder omwegen fosfaat kopen voor elke extra koe.

Wijnand Hogenkamp

3. Minder jongvee, meer koe

Aantal koeien bij variërende melkproductie (in kilo melk) en jongveebezetting (in %).

jongvee-bezetting	melkproductie per koe		
	8.500	9.000	9.500
50	150	146	142
60	146	142	138
70	142	138	134
80	138	134	131

Bron: ABAB

Binnen een bepaalde fosfaatreferentie kan het aantal koeien variëren afhankelijk van de technische prestaties.

4. Optimaliseren stuwt productie per bedrijf

Melkproductie in kilo, jongveebezetting in % en fosfaatefficiëntie in kilo melk per kilo fosfaat.

melkproductie/koe	jongvee-bezetting	bedrijfs-melkproductie	fosfaat-efficiëntie
8.500	80	1.175.000	156
8.500	50	1.275.000	170
9.500	80	1.245.000	165
9.500	50	1.350.000	180

Uitgangspunt: aantal koeien uit tabel 3. Bron: ABAB

De meeste koeien betekent niet dat de melk-output van het bedrijf en de fosfaatefficiëntie optimaal zijn.